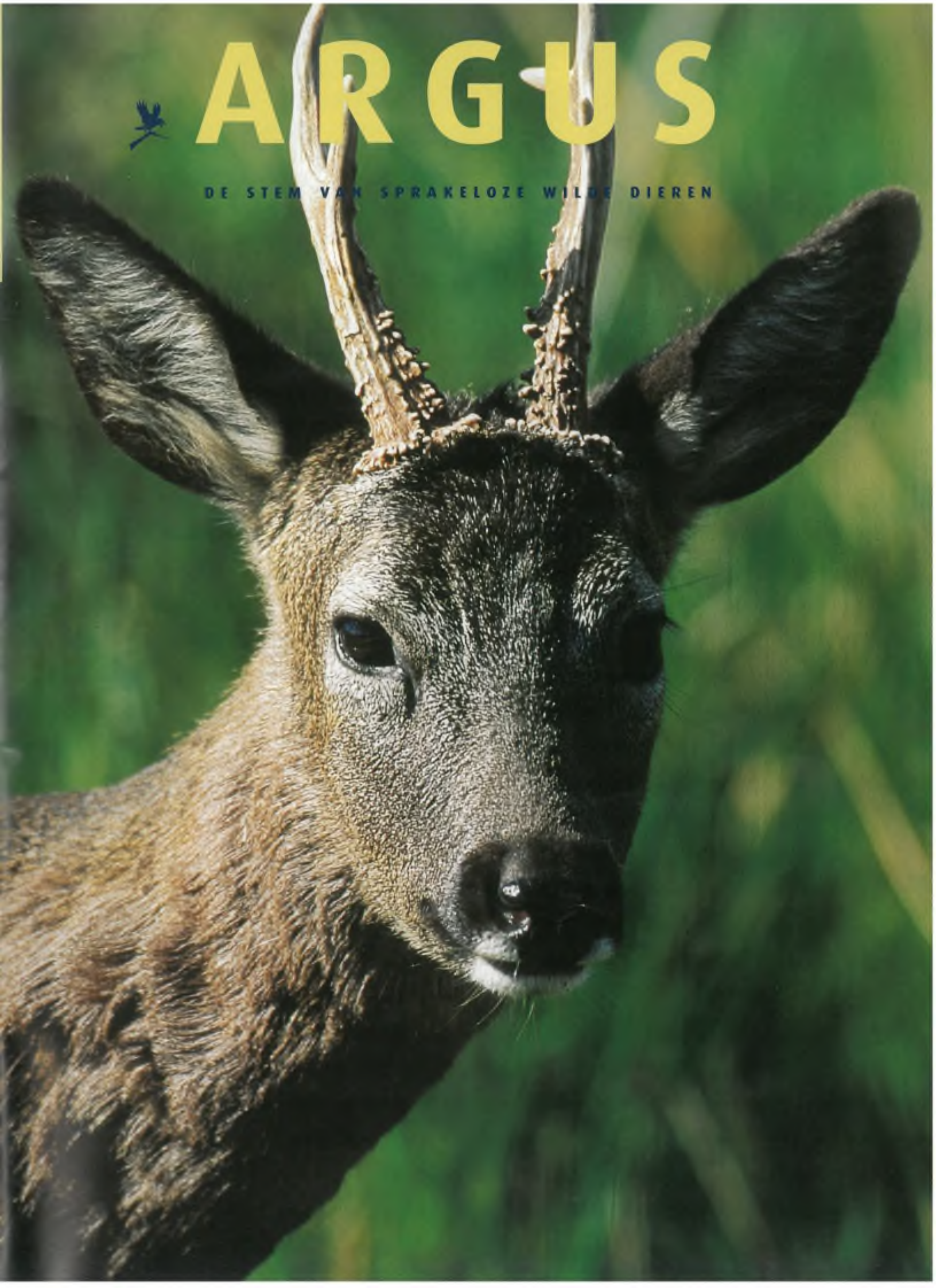

ARGUS

DE STEM VAN SPRAKELOZE WILDE DIEREN

Het oostelijk deel van de Slangenburgse Bossen bij Doetinchem is helemaal ingericht voor de jacht op onder meer reeën.
In het artikel op pagina 10 leest u hier meer over.

Ook in dit nummer van Argus ontbreekt het de vos niet aan belangstelling. In dit nummer besteden we speciale aandacht aan de situatie in Drenthe (zie pagina 14 e.v.)

INHOUD

- 4 *Harm Niesen*: Het gelijk van de hardste schreeuwers Naar een verantwoord faunabeheer? Hoe lukt het boeren en jagers om zonder enig feitenmateriaal de 'verloren' rechten van de jachtwet terug te krijgen.
- 5 *Pauline de Jong*: Vos weer vogelvrij Provincies zijn hard op weg om de beschermende maatregelen voor de vos snel onderuit te halen.
- 8 Open brief aan Vogelbescherming Open brief van De Faunabescherming aan de Eric Wanders, directeur van Vogelbescherming Nederland, over het rapen van kievitseieren.
- 9 *Harm Niesen*: Drieëntwintig goede redenen Drieëntwintig goede redenen om het rapen van kievitseieren niet goed te staan. Bijlage bij de Open brief aan Vogelbescherming Nederland.
- 10 *Gerard Ellenbroek*: Jagen in de Achterhoek(2) De Slangenburgse Bossen. Over een klein, particulier bosgebiedje waarvan elke vierkante meter is ingericht voor de jacht.
- 14 *Albert Hidding*: Drentse Reinaart's weer onder vuur Jagers chanteren de provincie Drenthe om de vos weer bejaagbaar te maken.
- 19 De buit van Vos(s) Vaste rubriek.
- 20 *Rita Stockmann*: Nieuwe faunabeheereenheden: ongewenste vermaatschappelijking van jachtorganisaties De krachtens de Flora- en faunawet opgerichte FBE's zijn veel te groot en worden door jagers gedomineerd. Beheersplannen zijn daardoor veel te algemeen en te vaag. Van de door de wet beoogde inzichtelijkheid en openbaarheid voor de burgers komt niets terecht.
- 22 *Gerard Ellenbroek*: Dubbel zien Column.
- 23 *Niko Koffeman*: Het vliegend hert Pleidooi voor de bescherming van de zeldzame 'reuzen-'kever vliegend hert in de Veluwe bossen.
- 24 *Geurt Besselink*: 'Hoog'zitten in het Geldersch Landschap De Veluwe natuurgebieden als 'speelplaats' voor hobbyjagers.

Omslag Het bijvoeren van reeën is al jaren niet meer toegestaan en met het in werking treden van de Flora- en faunawet zouden voor dit dier betere tijden aanbreken. Maar hoe is de praktijk? Lees op pagina 10 e.v. hoe het in de Achterhoekse bossen (nog steeds) gesteld is (foto: Geurt Besselink).

COLOFON

ISSN 0166-5073

Argus is het kwartaal tijdschrift van De Faunabescherming, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen, Telefoon (020) 641 07 98. Argus wordt toegestuurd aan donateurs die minstens € 16,- per jaar betalen via Postbanknummer 116072 te Renkum. Sympathisanten betalen minstens € 5,- per jaar en ontvangen jaarlijks de Fauna-Nieuwsbrief. Indien u De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum, Postbanknummer 116072

Secretariaat

Mw. A. P. de Jong, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen, Telefoon (020) 641 07 98, Telefax (020) 647 37 00, E-mail: faunabescherming@wxs.nl

Penningmeester

Mw. R. Boeve-Bant, Bergsepad 6, 1244 PS Ankeveen, Telefoon (0294) 25 13 19

Bestuur

I. v.d. Abeele, R. Boeve-Bant, M.C.J. Bouterse, R. Busser, G.A. Ellenbroek, A.P. de Jong, N. Koffeman, H.H. Niesen, J. Poeder, R. Stockmann, S.H.D. Voss.

Adviseur

G. Udo

Redactie

Gerard Ellenbroek, Albert Hidding, Pauline de Jong, Niko Koffeman, Harm Niesen, Norman van Swelm.

Redactieadres

Gerard Ellenbroek, Ratelaar 47, 7322 GM Apeldoorn, Telefoon (055) 360 36 06, E-mail: ga.ellenbroek@chello.nl

Fotoredactie

Rob Busser, Berkelsingel 5, 7201 BK Zutphen, Telefoon (0575) 51 54 62, E-mail: studiorb@planet.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Vormgeving

Rob Busser (studio RB), Zutphen

Druk

Tesink bv, Zutphen

Knipselkrant

Zes keer per jaar verschijnt de Fauna-Knipselkrant, een bloemlezing van de in de Nederlandse pers verschenen artikelen over jacht en faunabeleid. U kunt zich abonneren door overmaking van € 5,- per jaar op Postbanknummer 116072 ten name van donateursadministratie De Faunabescherming te Renkum, onder vermelding van 'Knipselkrant'. Voor de krant bestemde knipsels kunnen worden gestuurd naar: Fauna-Knipselarchief, Olieslagershorst 103, 7328 NM Apeldoorn.

Doelstelling

De Faunabescherming is een landelijke organisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid. De faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van milieuvriendelijke beheersmaatregelen, het stimuleren van onderzoek en het bekend maken van onderzoeksresultaten aan beleidsinstanties en publiek.

Het gelijk van de hardste

Het vraagteken achter de rubrieksnaam kan nu definitief weg. Voorlopig is het antwoord ondubbelzinnig ontkennend. De democratie heeft gewonnen, beleidsmakers op alle niveau's hebben goed geluisterd naar wat het volk wil. Geen feiten maar kreten. Kreten van lieden zonder enig inzicht in ecologie, die er hun werk of hobby van maken de natuur te verkrachten, bepalen de komende jaren het natuurbeleid. Je zou je geloof in de democratie er door verliezen. Nu zei een wijs iemand heel lang geleden al dat democratie een slechte staatsvorm was, maar wel de minst slechte. De huidige ontwikkelingen doen zelfs daar twijfel over ontstaan. In zijn tijd hadden politici ook nog eigen ideeën over wat goed was voor de natie. Nu niet meer. Ze beschouwen het tegenwoordig als hun taak uit te voeren wat het gezonde volksgevoel vindt en hebben zelf geen eigen mening. De hardste schreeuwers krijgen dus gelijk en enkele berichtjes in een krant staan gelijk aan wat het volk wil. Feiten tellen niet meer. Dat is heel vervelend voor ons. Redelijk als wij zelf zijn, verwachten wij van anderen hetzelfde. Meningen moeten kunnen worden gestaafd met feiten. Als we iets niet weten doen we er onderzoek naar. Dat onderzoek vormt dan de basis voor het vast te stellen beleid. Onafhankelijk van persoonlijke belangen en verlangens of vooroordelen. Redelijk toch? De praktijk is hieraan volledig tegengesteld. Provincies, Faunafonds en ministerie van LNV strijden om het hardst wie er het beste in slaagt de oude Jachtwet weer in volle glorie te herstellen. Jagen op vossen en kraaien? Uw provincie regelt het voor u. Rietgans, kolgans, grauwe gans, rotgans. Had Nederland daar niet een speciale verantwoordelijkheid voor en had de Tweede Kamer daar niet over besloten dat er nooit meer op geschoten zou worden? Onzin! Er zijn er zat van en boeren

haten ze. LNV werkt er aan. Bewijzen dat soorten belangrijke schade aanrichten en dat zoiets uitsluitend door middel van jacht in de hand te houden is? Dat kan je toch niet verwachten van een individuele agrariër? Ervaringen uit het verleden geven toch voldoende aan hoe leuk - pardon, hoe goed - jacht werkt?! Helaas, feiten spelen geen rol meer in dit land. Zo maar een voorbeeld, de presentatie van het rapport 'De Vossenproblematiek rond het Lauwersmeer'. Gemaakt in opdracht van Staatsbosbeheer door het bureau Altenburg & Wymenga en uitgevoerd door Nico Beemster en Jaap Mulder. Zeker lezenswaardig voor ieder die geïnteresseerd is in vos en weidevogelsteltlopers (nieuw woord? Ik heb het niet verzonnen). Natuurlijk blijven er veel vragen open en zijn sommige conclusies wel erg speculatief, maar het maakt een paar dingen duidelijk. Bijvoorbeeld dat de opmars van de vos niet te stoppen was geweest, jacht of geen jacht (zie ook de artikelen over de vos op pagina's 5 en 14). En dat jacht die opmars nauwelijks beïnvloed heeft. En dat de vos niet de belangrijkste reden is geweest voor het vrijwel verdwijnen van kolonievogels en weidesteltlopers uit het gebied. Dat die door verdichting van de begroeiing ook zonder vos verdwenen zouden zijn en niet terug zullen komen als de vos zou zijn uitgeroeid. Dat het verdwijnen niet betekent dat ze allemaal door de vos worden opgevreten, maar dat ze hun heil elders hebben gezocht en dat dat van ze verwacht mag worden. Dat de vos in het reservaatgebied nauwelijks meer toeneemt nu daar niet meer gejaagd mag worden en daar ecologisch gezien helemaal geen probleem vormt. Van alle beheermaatregelen is bestrijding altijd de slechtste: het doet niets aan de oorzaak van het 'probleem', het moet oneindig lang worden volgehouden, het wordt steeds lastiger (vossen worden slimmer) en het is

schreeuw

weinig effectief als het niet zeer intensief en zorgvuldig gebeurt. Bestrijding is daarom eigenlijk alleen op kleine schaal toepasbaar. Bij navraag blijkt zeer intensief zo ongeveer te betekenen dat je bij elk nest dag en nacht een vent met een geweer zou moeten zetten. En dan vergeten ze nog de enorme verstoring die jacht voor alle in het gebied aanwezige levende wezens betekent. In de praktijk betekent dat dus, dat het rapport geen enkel houvast geeft aan de mensen die graag op vossen willen schieten. Die waren in groten getale in de zaal aanwezig en hun teleurstelling was voelbaar. Maar hun mening was uiteraard niet veranderd; alleen het schieten van vossen kan de weidesteltlopers en de schapen (zeventig dode schapen bij één boer!) en zelfs de zeedijken, die op grote schaal door vossen worden ondergraven!), rédden. Staatsbosbeheer maakte volstrekt duidelijk dat zij ook vinden dat er eigenlijk geen reden is om op vossen te gaan jagen. Maar dat het straks misschien toch gebeurt. De mening van de mensen uit de omgeving zal bij zo'n beslissing zwaar meetellen. Kennelijk ook als die gebaseerd is op bijgeloof. En dat is inmiddels gebeurd. De provincie Friesland heeft als één van de eersten de vos weer vogelvrij verklaard en alsof dat niet genoeg is: Natuurmonumenten, It Fryske Gea en Staatsbosbeheer hebben besloten om in hun terreinen weer op vossen te gaan jagen. En waarom? Omdat ze weten aan welke kant hun Friese boterham gesmeerd is; omdat zij een ragfijn gevoel hebben voor wat onder de Friezen leeft. Maar maakt u zich geen illusies, ook veel andere provincies zijn al zo ver.

Harm Niesen

Foto's: Geurt Besselink

PAULINE DE JONG

Vos weer vogelvrij

De Flora- en faunawet is sinds

1 april 2002 in werking getreden. Op grond van deze wet genieten zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën volledige bescherming. Op deze bescherming kan alleen onder strikte voorwaarden inbreuk worden gemaakt. Voor vijf diersoorten, te weten haas, konijn, fazant, wilde eend en houtduif, geldt in deze wet een uitzondering. Deze soorten zijn aangewezen als 'wild' hetgeen betekent dat op deze diersoorten vanaf 15 augustus (konijn en wilde eend) of vanaf 15 oktober (fazant, houtduif en haas) tot en met 31 januari (haas en fazantenhen tot 31 december) de (plezier-) jacht is geopend. Maar er blijken meer uitzonderingen mogelijk te zijn. Lees hoe de provincies met deze 'beschermingswet' omgaan.

Moties

In november vorig jaar zijn er in de Tweede Kamer een zestal moties ingediend, die uitsluitend tot doel hebben om deze bescherming weer terug te draaien en zoveel mogelijk de jagers vrij spel te geven. Eén van de moties beoogt de jacht weer te openen in wetlands, vogelrichtlijngebieden en natuurmonumenten. Via een andere motie zouden trekvogels als grauwe gans, kolgans en smient weer op de wildlijst moeten worden geplaatst, zodat ze weer regulier bejaagbaar worden. Zo werd namens het CDA door jagersvrouw Schreijer-Pierik een motie ingediend om naast de kauw en de kraai de vos op de landelijke vrijstellingslijst te plaatsen. Deze kwalijke motie werd van harte ondersteund door de woordvoerders tevens jagers Wien van den Brink (LPF) en Jan Geluk (VVD). De tekst van de motie was woordelijk aan haar voorgekauwd door de KNJV, evenals de overige moties 'door ons zijn ingestoken bij de VVD en de LPF' aldus een triomfantelijke KNJV. De motie over de vos houdt in dat deze diersoort voortaan zal mogen worden gedood door elke grondgebruiker op zijn eigen gronden wanneer er sprake is van

belangrijke schade aan landbouwgewassen. Vossen richten uiteraard geen landbouwschade aan en daarom werd in deze motie tevens gevraagd om in de wet te laten opnemen dat 'schade aan fauna' ook een argument kan zijn voor grondgebruikers om deze dieren te doden. Gezien de toenmalige samenstelling van de Tweede Kamer, met een grote 'rechtse' meerderheid, lag het voor de hand dat deze motie zou worden aangenomen en dat is ook gebeurd. Het was vervolgens aan de demissionaire CDA minister van Landbouw Veerman om hier wel of niet iets mee te doen.

Regeling

Om deze motie uit te kunnen voeren is een wetwijziging noodzakelijk. Dit vergt de nodige tijd. Een wijziging van één artikel in de wet heeft ook consequenties voor de andere artikelen en voor de op basis van deze wet vastgestelde besluiten en regelingen. Vervolgens moet de gewijzigde wet opnieuw voor advies naar de Raad van State en moeten vervolgens zowel de Tweede als de Eerste Kamer zich over deze wet uitspreken. Al met al zou dit op zijn minst een half jaar duren. Om de jachtgezinde kamerleden tegemoet te komen heeft minister Veerman van Landbouw besloten alvast een tussentijdse regeling te treffen. Op grond van de wet bestond de mogelijkheid al om een ontheffing (vergunning) te verlenen om beschermde inheemse diersoorten, en dus ook vossen, te doden wanneer aan de voorwaarden die daaraan worden gesteld is voldaan. De minister heeft de vos nu toegevoegd aan de lijst van diersoorten die in opdracht van de provincies kunnen worden bestreden.

In dat geval hoeft er dus geen ontheffing te worden aangevraagd, maar kan de provincie zelf bepalen of er moet worden ingegrepen en zo ja, door wie. Op deze lijst stonden al soorten als muskrat, wasbeerhond en stadsduif. Op grond van deze regeling kunnen de provincies nu dus personen aanwijzen om de stand van de vos te beperken vanwege schade aan de fauna. De minister gaf in de toelichting op deze regeling wel aan dat van deze mogelijkheid terughoudend gebruik zou moeten worden gemaakt.

Aanwijzing

De praktijk is als volgt. Onder zware druk van de jagers hebben inmiddels een aantal provincies besloten van deze mogelijkheid gebruik te maken. Zo is in Drenthe, Friesland, Overijssel, Noord-Holland

en Gelderland een dergelijke aanwijzing vastgesteld. Wij vrezen dat een soortgelijke aanwijzing ook in andere provincies in voorbereiding is. Daarbij is echter alles behalve zorgvuldig te werk gegaan. Nee, deze provincies hebben besloten om er maar meteen een soort 'algemene aanwijzing' van te maken waarbij alle jachthouders gerechtigd zijn om in de hele provincie gedurende het gehele jaar vossen te doden! De enige beperking die eraan is gesteld is dat er 'alleen' gebruik mag worden gemaakt van het geweer en soms van honden en dat het doden uitsluitend overdag mag plaatsvinden.

Friesland

De provincie Friesland vond deze 'vogelvrijverklaring' van de vos kennelijk nog niet ver genoeg gaan. De beperking van middelen en de periode van de dag geeft het dier kennelijk in de ogen van de Friese bestuurders nog teveel bescherming. In Friesland is daarom besloten om aan de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten (club van eierrapers die jaarlijks zo'n zesduizend zogenoemde eierzoekkaarten afgeven waarmee maar liefst 126.000 kievitseieren legaal mogen worden geplunderd) een ontheffing te verlenen om vossen ook na zonsondergang te doden. Daarbij mag niet alleen gebruik worden gemaakt van geweer en honden, maar de dieren mogen ook worden gevangen met behulp van kastvallen en vangkooien en er mag kunstlicht worden gebruikt!

Er is in Friesland nog wel nagedacht over een zogenaamde 'schoontijd' dat wil zeggen dat de vossen gedurende de periode dat ze jongen te verzorgen hebben niet zouden mogen worden gedood. Maar na ampel beraad besloot Friesland dat dat helemaal niet nodig is. Allereerst meende deze provincie te weten dat de kans dat een zogende moedervos geschoten wordt klein is! En tevens is de provincie ervan overtuigd dat gedurende de zoogtijd de praktijk zou zijn dat meestal eerst de jongen worden gedood en daarna de moeder.

Beide veronderstellingen zijn nergens op gebaseerd en het komt ook bijzonder ongeloofwaardig over wanneer men in aanmerking neemt dat op basis van de aanwijzing en de ontheffing in de hele provincie overdag en 's nachts vossen mogen worden geschoten.

Maar zelfs wanneer de moedervos eerst wordt gedood is dat geen probleem, aldus de provincie. Als voorwaarde in de

onthefing is namelijk opgenomen dat wanneer een zogende moervos wordt geschoten de burcht moet worden opgezocht om haar jongen 'op humane wijze' te doden, aldus gedeputeerde Anita Andriesen. Alleen in het Fries klinkt dat logisch, maar het slaat natuurlijk nergens op. Is dat wat ze in Friesland onder 'zorgvuldig' verstaan? Het moederdier heeft geen adres op zak en kan vrij lange tochten maken op zoek naar voedsel. Het eenvoudig opzoeken van de betreffende burcht is dan ook meestal niet mogelijk. Maar ook dat is geen probleem, aldus de provincie, want de jongen komen, door honger gedreven, na enkele dagen vanzelf te voorschijn, waarna ze alsnog (humaan) kunnen worden gedood. De diertjes moeten dan natuurlijk wel in staat zijn om de burcht te verlaten. De eerste weken zijn de welpjes volkomen hulpeloos. Nog afgezien van de onuitvoerbaarheid in de praktijk van deze volgens de provincie 'humane' jachtmethode is het weerzinwekkend dat een vrouw tevens volksvertegenwoordiger, dit soort dieren-mishandeling goedpraat, daarmee weer een vrijbrief gevend aanjagers om te jagen zoals ze dat onder de Jachtwet ook al deden.

Foto's: Geurt Besselink

Heksenjacht

Samengevat merken wij op dat de provincie Friesland op deze manier toestemming heeft gegeven om elke vos, die waar dan ook wordt gesignaleerd, te doden.

En dat allemaal onder het mom van bescherming van weidevogels. En ook in de andere genoemde provincies is de vos in feite vogelvrij verklaard. Dit heeft niets meer met zorgvuldigheid te maken maar alles met een middeleeuwse heksenjacht. En terwijl in de Flora- en faunawet het uitgangspunt is dat dieren in principe met rust worden gelaten, hoeft dat kennelijk niet te gelden voor de vos. Zelfs onder het regime van de Jachtwet had deze diersoort nog meer bescherming dan in de praktijk onder het regime van deze zwakke 'beschermingswet'.

Schade aan fauna

Wij hebben het hier nog niet eens gehad over het feit of vossen wel 'schade aan de fauna' aanrichten ofwel de achteruitgang van de weidevogels veroorzaken. Dat is namelijk helemaal niet waar. Predatie is een natuurlijk gegeven dat altijd en overal optreedt. Dat weidevogellegfels ten prooi vallen aan predatoren, en dat zijn overigens niet alleen vossen, is dan ook geen enkel probleem. De werkelijke oorzaak van de achteruitgang van de weidevogels is het agrarisch landgebruik, de ontwatering, versnippering en het daarmee verdwijnen van geschikte leefgebieden. Als gevolg van de ontwatering en bemesting wordt er steeds vroeger gemaaid, waardoor veel legsels verloren gaan. En de kuikens uit de eieren die wel gespaard zijn gebleven treffen vervolgens een kale grasvlakte aan zonder dekking en voedsel.

Het is dan ook zeer wrang dat in Friesland uitgerekend de menselijke eierrovers de schuld bij de vos leggen en daarin ook nog door de overheid worden gesteund. Een overheid die in de persoon van Anita Andriesen met in haar kielzog nog vier gedeputeerden, op de eerste dag van het 'raapseizoen' het veld in trekken om Kievietseieren te zoeken.

Open brief aan de directeur van
Vogelbescherming Nederland, Eric Wanders.

Bergen, 14 februari 2003

Beste Eric,

Zojuist las ik op internet dat Vogelbescherming Nederland zich niet langer verzet tegen het rapen van Kievietseieren en dat ze alleen van mening zijn dat het aantal geraapte eieren minder moet zijn dan de nu toegestane vijftien per persoon. Ik hoop van ganser harte dat je me kunt verzekeren dat dit bericht niet klopt. Als het wel waar is, ben ik zowel verbaasd, geschokt als woedend. We hoeven jullie toch niet uit te leggen dat de massale, volledig ongecontroleerde, ecologisch zeer schadelijke en volgens Europese regels verboden raapraktijk zo snel mogelijk uit de wereld moet. Welke reden kan een niet-raper hebben om dit te blijven toestaan, zeker als hij zich vogelbeschermer en advocaat van de vogels noemt? Zoals je weet heeft De Faunabescherming in 1999 een klacht bij de Europese Commissie ingediend, omdat de EG-Vogelrichtlijn het rapen van eieren van beschermde vogels voor de consumptie uitsluit. Zelfs als zou kunnen worden aangetoond dat de Kieviet baat zou hebben bij het eierrapen is het niet toegestaan. Ondanks krachtig verweer van de Friese eierrapers, daarbij zelfs gesteund door het complete college van GS, is de kans groot dat we de zaak winnen. Eigenlijk hebben we maar één nadeel: we zijn maar een kleine organisatie en men vraagt zich in Brussel terecht af, waarom ze zo weinig van de grote organisaties over dit onderwerp horen. Wij hebben ze wél verteld, dat die grote organisaties ook niet voor het rapen zijn, maar er helaas zelf geen initiatieven tegen willen nemen. Met actieve steun van Natuurmonumenten en Vogelbescherming was het rapen van Kievietseieren nu waarschijnlijk al uit de wereld geweest! Als het krantenbericht waar is, kunnen we het waarschijnlijk verder wel vergeten. Ik heb een optimistische aard, maar ervaar dit als een dolksteek in de rug. Ik hoef toch werkelijk niet uit te leggen, waarom voor een natuurbeschermer het rapen van eieren onaanvaardbaar is. Maar mocht dat wel zo zijn, ik heb een lijst met 23 argumenten tegen het rapen.

Met vriendelijke groet,

Harm Niesen, Vice-voorzitter Faunabescherming

Foto's: Pieter Eibers

Goede redenen om het rapen van Kievietseieren niet toe te staan

- In de door de provincie Friesland aan de *Bond van Friese Vogelbeschermingswachten (BFVW)* verleende ontheffing voor het zoeken en rapen van Kievietseieren is sprake van strijdigheid met Artikel 9 van de EG-Vogelrichtlijn op een aantal punten:
 - de provincie Friesland heeft geen enkele poging gedaan te voldoen aan de op haar rustende bewijslast dat er sprake is van 'verstandig gebruik'. Gezien onderstaande argumenten kan van verstandig gebruik geen sprake zijn;
 - de provincie Friesland wil aan houders van eierzokaarten het rapen van vijftien Kievietseieren per seizoen toestaan. De ongeveer negenduizend houders van deze kaarten kunnen dan per jaar 135.000 Kievietseieren rapen. Dat betekent dat het in principe mogelijk wordt gemaakt dat de eerste legfels van alle in de provincie broedende Kievieten mogen worden geraapt. Dan is er dus allerminst sprake van de door de EG-Vogelrichtlijn geëiste kleine hoeveelheden;
 - er is geen sprake van de door de EG-Vogelrichtlijn geëiste selectiviteit. In principe kan iedereen zich aansluiten, een eierzokaart krijgen en Kievietseieren gaan rapen.
- De BFVW wordt in Nederland niet gezien als een algemeen geaccepteerde natuurbeschermingsorganisatie. Hoewel ze zich niet als zodanig presenteren, is het een belangenorganisatie van rapers van Kievietseieren.
- De gegevens die zij publiceren over hun beschermingswerk en over de aantallen rapers zijn dan ook onbetrouwbaar door de persoonlijke belangen die de leveranciers van die gegevens er bij hebben.
- Het nuttig rendement van de beschermingsmaatregelen is omstreden en staat in ieder geval niet vast (bijvoorbeeld Vogeljaar). Ook voor predatoren zijn de gemarkeerde nesten duidelijk herkenbaar. Kraaien herkennen gemarkeerde nesten gemakkelijk van uit de lucht. Ratten, egels, hermelijnen, vossen en dergelijke dieren volgen maar al te gemakkelijk de sporen van mensen naar de nesten.
- Wat deze beschermingsmaatregelen - 'nazorg' - precies inhouden, is niet voorgeschreven. Eerst mag iemand vijftien eieren rapen maar nergens wordt vermeld hoeveel nestbeschermers hij vervolgens dient te plaatsen.
- Controle hierop vindt plaats door de BFVW. Bij een belanghebbende organisatie als de BFVW is onafhankelijke controle niet gegarandeerd. In de praktijk is het onmogelijk te controleren of iemand over een periode van meer dan een maand niet meer dan vijftien eieren heeft geraapt.
- Het is bekend dat de politie in Friesland geen controle op de eierappers uitoefent, 'omdat dat in onze provincie nu eenmaal niet de gewoonte is': citaat uit een interview van een politiefunctionaris voor Radio Friesland tijdens het aanbieden van een illegaal door politieambtenaren in diensttijd gevonden eerste Kievietsei.
- Hierdoor is volledig onduidelijk wat het grote aantal niet bij de BFVW aangesloten ongecontroleerde eierappers precies uitvoert en wat het effect daarvan is. Het aantal mensen dat buiten alle regelingen om op eigen houtje eieren raapt is zeker groter dan het aantal georganiseerde rapers.
- Eierappers geven toe, dat zij niet alleen Kievietseieren, maar alle gevonden eieren van weidevogels - vooral van de sterk bedreigde grutto - meenemen voor consumptie.
- Veel boeren willen helemaal niet dat hun land - soms meerdere malen per dag - door eierappers wordt afgezocht.

Ook als daar allang niets meer te vinden is. Ze durven daar echter om sociale redenen niet voor uit te komen, bang dat ze zich in de samenleving onmogelijk maken. Het gaat in totaal om tienduizenden eierappers in Friesland.

- De eierappers hebben een grote versturende invloed op alle in het gebied voorkomende vogelsoorten. Juist in de tijd dat kwetsbare beschermde soorten als gele kwikstaart, zomertaling, watersnip en kempfaan zich in een gebied willen gaan vestigen zijn ze daar zeer gevoelig voor en kunnen zij het gebied gemakkelijk definitief verlaten.
- Hazen en reeën blijken in belangrijke mate verstoord te worden. De kans dat deze soorten daardoor slachtoffer worden van het verkeer neemt door de eierzokaarten ongetwijfeld toe.
- De door de eierappers zo gevreesde predatie van weidevogel-nesten door kraaien neemt in belangrijke mate toe door de onrust die zij zelf in het gebied veroorzaken. Kievieten zijn heel goed in staat om zich kraaien van het lijf - of beter de eieren - te houden, maar niet als zij hun aandacht ook nog op mensen moeten richten. De kraaien profiteren daarvan.
- De BFVW doet het voorkomen alsof de eerste legfels van de Kieviet zonder bezwaar weggenomen kunnen worden, omdat daar toch niets van terecht komt. Dat is om meerdere redenen niet waar:
 - niemand kan pretenderen beter dan de Kieviet zelf te weten, wanneer deze vogelsoort het best kan beginnen met het leggen van eieren;
 - uit onderzoek blijkt dat vervolglegfels uit kleinere eieren met een verminderde overlevingskans bestaan;
 - lang niet alle Kievietenparen komen toe aan het produceren van een vervolglegfel;
 - als pas na 9 april met het broeden begonnen kan worden, is de tijd te kort om het legfel uit te laten komen. De Kieviet broedt vier weken en begin mei wordt het gras al gemaaid.
- Uit ethisch oogpunt is het rapen van eieren van in het wild levende vogels voor de consumptie onaanvaardbaar. Het vervult geen enkele rol bij de voedselvoorziening.
- Uit educatief oogpunt is het leeghalen van de nesten van beschermde vogels zeer onwenselijk. Het valt jeugdige personen niet uit te leggen waarom het uithalen van nesten van de Kieviet wel en van alle andere vogelsoorten niet mag.
- Ook in Friesland zelf is het eierappen omstreden. Ook daar zijn weidevogelbeschermingsgroepen - Gorredijk bijvoorbeeld - die beschermen zonder te rapen. In Friesland is dus mogelijk wat in alle andere provincies al praktijk is. Het belangrijkste argument van de BFVW was altijd, dat er zonder rapen geen draagvlak voor de bescherming te krijgen was.
- De praktijk in de andere provincies bewijst het tegendeel. Niet voor niets hebben elf van de twaalf provincies het rapen van Kievietseieren met goede argumenten onmogelijk gemaakt.
- Er is geen zwaarwegende reden om in Friesland een praktijk toe te staan, die in de rest van Nederland, zelfs in de rest van de Europese Unie, verboden is. Juridisch schept dit een onaanvaardbare ongelijkheid binnen één natie.
- Provinciegrenzen zijn slechts zeer summier en op enkele plaatsen aangegeven. In de praktijk zal de Friese regeling voor het rapen van Kievietseieren in de omgeving van de provinciegrenzen ook om deze reden niet handhaafbaar zijn.
- Om al deze redenen zijn ook de landelijke natuur- en vogelbeschermingsorganisaties, vele wetenschappers en meer dan tachtig plaatselijke vogelwerkgroepen tegen het rapen van Kievietseieren.

Jagen in de Achterhoek (2)

De

Slangenburgse Bossen

GEKARD ELLENBROEK

In het vorige nummer van Argus namen we u mee naar de Kruisbergse Bossen, een natuurgebied ten Noordwesten van Doetinchem.

Donateurs van De Faunabescherming hadden ons geattendeerd op de vele 'doodlopende' bospaadjes, voederplaatsen en hoogzitten en de vernielde dassenburcht in dit gebied, dat ook bekendheid geniet als de achtertuin van Normaal-zanger en hobby jager Bennie Jolink. Uiteraard is dit niet het enige 'speelterrein' van de Achterhoekse jagers. Dit keer trekken we nog iets verder naar het oosten en komen tussen Doetinchem en Varsseveld in de bossen voorbij het kasteel 'Slangenburg' terecht. In dit artikel brengen we u op de hoogte van wat we hier in dit gebied aantreffen en hoe jachtopzieners dit bos omvormen tot een dierentuin en een speeltuin voor jagers.

- 1 Houten brug
- 2 Silo met maïs
- 3 Voerplek
- 4 Hoogzit (vast)
- 5 Hoogzit (verplaatsbaar)
- 6 Poeltje
- 7 Caravan e.d.
- 8 Voerakker
- 9 Houten schuur

1

Prikkeldraad

Als we de Kruisbergse Bossen verlaten (zie Argus 2002/4) rijden we in oostelijke richting via de Keppelseweg, door het centrum van Doetinchem naar Zelhem en slaan net buiten Doetinchem rechtsaf richting Varsseveld. Na ongeveer twee kilometer zien we aan de linkerkant Kasteel Slangenburg. Het gebied rondom het Kasteel wordt beheerd door Staatsbosbeheer. We rijden door tot net over de Bielheimerbeek en daar, aan de noordkant van de weg, ligt ons doelwit: het oostelijke deel van de Slangenburgse Bossen (zie kaart). Dit gebied is in particuliere handen en is het hele jaar door gesloten voor het publiek. Langs de openbare weg is het bos over de gehele lengte met prikkeldraad afgezet. Dat geldt ook voor de bosrand langs de beek. Ook de paden, die vanaf de weg het bos inlopen, zijn hermetisch afgesloten en, voor degene die niet door heeft dat hij hier niet welkom is, bovendien voorzien van bordjes met de tekst *Verboden Toegang*. Zelfs het houten bruggetje over de Bielheimerbeek, die het westelijke deel van de Slangenburgse Bossen van Staatsbosbeheer verbindt met het oostelijke deel, is met hekwerk gebarricadeerd. Slechts via één verhard pad aan de kant van de Varsseveldseweg is het bos toegankelijk. Dit pad is echter afgesloten door een hek, dat met behulp van een ketting en een hangslot is vergrendeld. Ook hier ontbreekt het bordje *Verboden*

Toegang niet. Alles wijst erop dat het in dit bos niet pluis is. Dat kan eigenlijk maar één reden hebben en die willen wij graag nader onderzoeken.

Begroeiing

Het oostelijke deel van het Slangenburgse Bos bestaat voornamelijk uit naaldbout, met douglasspar en lariks als voornaamste boomsoorten. De ondergroei wordt gevormd door pijpestrootje en stekelvarens en, vooral langs de paden, door bramen. Dat laatste duidt op een sterke verstoring, hetgeen merkwaardig is in een bosperceel dat al decennia lang hermetisch is afgesloten voor het publiek. In sommige percelen zijn greppels gegraven, die nu grotendeels droog staan. Op de ruggen tussen de greppels groeien bomen en struiken, vooral berken, met in de ondergroei opnieuw veel braam. In de laagten groeit nagenoeg niets. De hellende randen zijn begroeid met stekelvarens.

Graansilo

Vanaf de zuidelijke rand, bij Peppelmansdijk, komen we het gebied in. Als we na enkele tientallen meters in westelijke richting het bos in lopen, komen we bij een wildakkertje, dat vanaf de weg niet zichtbaar is (1). Aan de noordkant van het akkertje staat een hoogzit. Deze (metalen) hoogzit is van het verplaatsbare type (2). Als we terug lopen naar het pad en onze weg vervolgen, zien we een paar

2

honderd meter verderop links van het pad opnieuw een klein paadje het bos in gaan. We volgen dit en komen uit bij een voerbak, die tot bijna de rand gevuld is met maïs. De voerbak is zonder twijfel bedoeld om reeën te lokken. En om de voerplaats nog aantrekkelijker te maken is aan de zijkant van de voerbak een liksteen opgehangen. Aan een boom vlak bij de voerbak hangt een soort ruif, gemaakt van gaas, die eveneens gevuld is met maïs. Deze is waarschijnlijk bedoeld om fazanten bij te voeren (3). Opvallend is dat de sporen naar de voerplaats zo duidelijk uitgelopen zijn. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de voerbak helemaal vol zit.

We keren terug op onze schreden en slaan in oostelijke richting een zijpad in. Na een honderdtal meters komen wij bij de verharde weg, die de toegangsweg vormt vanaf de Varsseveldseweg. Bij de kruising aangekomen zien we links van de weg een ongeveer drie meter hoge graansilo. De silo is zo verdekt mogelijk opgesteld achter een dikke boom. Hij is groen geschilderd en grotendeels bedekt met algaanslag. Onder de opening van de silo ligt een grote, blauwe, plastic bak, ondersteboven (4). Als we de bak optillen, zien we dat er maïs onder is geknoeid. We hebben de 'bron' van de bijvoerende gevonden...

Voerplaatsen en hoogzitten

Terwijl we nog bezig zijn de silo vast te leggen op de gevoelige plaat, horen we in de verte een voertuig naderen. Het is de terreinwagen van de jachttopziener. Hij rijdt rechtstreeks naar de graansilo, vult de plastic bak met maïs, zet hem in zijn auto en verdwijnt het bos in. Terwijl we overal om ons heen de kruisbekken horen, proberen we erachter te komen hoe vaak de jachttopziener stopt om zijn voerbakken bij te vullen. Het bos is echter te groot om de auto helemaal op het gehoor te kunnen volgen. Wel is duidelijk dat de voerplaats die we zojuist bezocht hebben slechts één van de vele is. We besluiten de weg te volgen die de jachtopzichter nam. De bandensporen van zijn terreinwagen zijn gemakkelijk op de vochtige bodem te herkennen. Ook de plaatsen waar hij is uitgestapt zijn duidelijk herkenbaar en leiden ons moeiteloos naar alle andere voerplaatsen in het bosperceel. Op het kaartje (zie pagina 11) is te zien dat we maar liefst vier voerbakken voor reeën, allemaal compleet met liksteen, in het gebied gevonden

hebben. Verspreid over het gebied, vooral in de noordelijk helft, die het verst is verwijderd van de openbare weg, staan zes hoogzitten. De helft daarvan is verplaatsbaar. Eén van de vaste hoogzitten is van staal; de overige zijn van hout gemaakt (5).

Jachtcamping

Als we ongeveer in het midden van het bosgebied aankomen ontdekken we een pad dat er behoorlijk bereden uitziet. Kennelijk komen hier meer voertuigen dan die van de jachtopzichter alleen. We volgen het pad en treffen op de rand van het bos, tegen een min of meer ingesloten weiland, een complete jachtcamping aan. Kennelijk hebben de heren

jagers het zich hier zo comfortabel mogelijk gemaakt. Er is een compleet ingerichte sta-caravan, met alles erop en eraan (6). Zelfs een aggregaat voor de stroomvoorziening ontbreekt niet (7). In de schuurtjes bij de caravan staan allerlei jachtattributen waaronder vangkooien voor vossen en kraaien en kooien om fazanten uit te zetten (8). Ook is er een vast tableau om de geschoten buit op uit te stallen. In een van de schuurtjes zijn vleeshaken opgehangen om de gedode dieren aan te hangen. In een container vinden we een groot aantal jachtpatronen. Verder blijken de mannen in het groen, zoals overigens alom bekend, niet vies te zijn van een slokje: er wordt een groot aantal lege drankflessen bij de jachtcamping aangetroffen. En om de sterke verhalen nog meer cachet te geven mag een kampvuurtje natuurlijk niet ontbreken. Regelmatig treft men in de vroege morgen zo'n nasmeulend ashoopte aan als de stille getuige van een gezellig dagje jagen...

Als het allemaal niet zo triest was wat hier gebeurde zou je er nog om kunnen

7

10

lachen. Deze volwassen mannen met groene pakjes en een geweer onder de arm, die één keer in de week een nietsvermoedend, vetgemest dier naar de andere wereld mogen helpen. En dat alles dankzij een jachtopzichter die er zijn dagtaak van maakt om met zijn terreinwagen en een bak maïs rond te rijden om her en der verspreid over het bos wat voerbakken bij te vullen. En dan maar roepen dat men zulk belangrijk werk doet voor het behoud van de Nederlandse natuur! Niets is minder waar. Als er één groep mensen is die hard op weg is het laatste beetje natuur met geweld naar zijn hand te zetten, dan zijn het wel de jachtopzichters, die met oogkleppen op en blind voor ieder natuurbeschermingsprincipe hun broodheren dienen met het illegaal bijvoeren van in het wild levende dieren en het uitzetten van fazanten (9). Het is bijna onvoorstelbaar hoe zo'n klein stukje bos als het oostelijke deel van de Slangenburgerse Bossen volledig is ingericht als een jachtkermis. Volgens onze informanten is het bos al decennia lang gesloten voor publiek. Ook voerplaatsen en hoogzitten waren al jaren aanwezig. Echter de hoge dichtheid van voerplaatsen, verplaatsbare en vaste hoogzitten en de luxueuze inrichting van de jachtcamping is iets van de laatste jaren. Hoe meer de jacht in het verdomhoekje komt te zitten, hoe dieper de jagers zich in het bos verschuilen. Hoe meer beperkingen er (terecht) aan de plezierjacht worden opgelegd, hoe meer de activiteiten van de jachtopzichters in de illegaliteit verdwijnen.

9

Het is triest te moeten constateren dat jachtopzichters, die in het kader van de natuurbescherming nota bene een officiële taak als onbezoldigd ambtenaar

hebben, zelf de Wet aan hun laars lappen. En helaas gaat het hier niet om incidenten. Zoals u in de vorige Argus heeft kunnen lezen, zijn in de Kruisbergse Bossen aan de andere kant van Doetinchem eveneens allerlei voerplaatsen aanwezig. Er is alle reden om aan te nemen dat er veel meer van dit soort voor de jacht ingerichte gebieden in de Achterhoek te vinden zijn. Van verschillende donateurs hebben we inmiddels informatie doorgekregen over verdachte gebieden. We zijn van plan om zoveel mogelijk van deze terreinen ook zelf te bezoeken en vast te stellen wat er allemaal in onze natuurgebieden en met de daarin levende dieren gebeurt. Want het zal duidelijk zijn dat de vele voerplaatsen in zo'n (particulier) terrein ook dieren uit de omgeving aantrekken (10). En wie geeft een jager, die misschien juridisch gezien dieren in zijn jachtgebied met het geweer mag 'beheren' het recht om uit de omgeving gelokte dieren ook maar aan zijn jachtbuit toe te voegen?

Foto's: Geurt Besselink en Rob Busser

Op 21 januari jl.
hebben de Gedeputeerde Staten
van de provincie Drenthe de vos, door
middel van een aanwijzing op de dodenlijst gezet.
Grote delen van Drenthe zijn nu verboden gebied voor
vossen en bij betreding volgt de doodstraf. Ook Friesland,
Overijssel, Gelderland en Noord-Holland hebben het Drentse
voorbeeld inmiddels gevolgd. In de aanloop naar de te
verwachten landelijke vrijstelling voor het doden van vossen
neemt de provincie Drenthe alvast de vrijheid om jagers, boeren
en kippenhouders tegemoet te komen. Het is dan ook deze
bevolkingsgroep die het hardst heeft geschreeuwd om de
vos weer te mogen bejagen.

Drentse Reinaert's

ALBERT HIDDING

Foto: Harm Niesen

Fotoreportage: Rob Voss

De aanwijzing

De reden om de vos in Drenthe weer te gaan bejagen is schade aan pluimvee, weidevogels en andere bodembroeders, gebaseerd op berichten van Weidevogelbeschermers, boeren en jagers uit het veld. Dit lijkt een groep van brede samenwerking, maar in feite zijn het bijna allemaal jagers met een enorm belang bij het doden van vossen. Het is dezelfde groep jagers die verantwoordelijk is voor de vele inspraakreacties op de Nota Flora en Fauna, die op hun beurt ook weer hebben bijgedragen aan het heropenen van de jacht op de vos.

Opvallend is dat organisaties, die zich breed inzetten voor natuurbescherming, niet hebben aangedrongen op deze aanwijzing. Landschapsbeheer Drenthe, de professionele organisatie met betrekking tot weidevogels weigerde, ondanks druk

van de KNJV, af te wijken van hun doelstelling om de jacht op de vos niet aan te merken als noodzakelijke maatregel voor de weidevogelbescherming. Ook Staatsbosbeheer en een groot aantal kleinere organisaties met een belang in de weidevogels, zoals de weidevogelbescherming Emmen en omstreken, hebben niet aangedrongen op de aanwijzing van de vos als bejaagbare diersoort.

Chantage

Het zijn de jagers die de Gedeputeerde Staten (GS) hebben gemengeld om de vos weer voor de loop te krijgen. Hierbij welwillend bijgestaan door jagers verkleed als Weidevogelbeschermers, boeren die zeggen allerlei vee, zoals schapen,

kalkoenen en kalveren te zijn kwijtgeraakt aan vossen en boermarkes, die met een beschermde vos betalende jagers zou kwijtraken.

Om hun belang kracht bij te zetten werd er door de boermarkes, een groot aantal boeren en jagers, bedreigd uit de vrijwillige weidevogelbescherming te stappen als de vos niet meer mocht worden bejaagd. Het spel, waarvan de regels door de jagers werden bepaald, heeft bij de provincie een luisterend oor gevonden. Onder het mom van weidevogelbescherming worden vossen nu weer bejaagd en krijgt het geheel bovendien een heel legitiem karakter.

weer onder vuur

Foto: Geurt Besselink

Drentse Weidevogel-problematiek

In Drenthe heeft een aantal soorten weidevogels het moeilijk (grutto, wulp en Kievit). Door het veranderde landschap en het intensieve gebruik van de broed- en foerageergebieden door de landbouw is Drenthe minder geschikt geworden voor deze soorten. De predatiedruk op deze weidevogels is de laatste jaren (vanaf 1997) niet significant gestegen. Wel is er een dalende lijn geconstateerd in de aantallen grutto's. In 2002 werden nog circa duizend broedparen geteld. Dat is circa zeven procent van de totale Nederlandse populatie. Alleen in het Zuidwesten van Drenthe is er een stijgende lijn in predatie waarneembaar. Niettemin is Drenthe geen belangrijke weidevogelprovincie. Zelfs al zou er in Drenthe geen weidevogel meer leven dan zou dat voor de totale Nederlandse populatie niet veel uitmaken.

Predatie

Van alle gevonden legsels van weidevogels wordt in Drenthe achtentwintig procent gepredeerd. Welk aandeel de vos daarin heeft is onbekend net als het aandeel van bijvoorbeeld zwarte kraai, marterachtigen, bruine rat, egel, zilvermeeuw, blauwe reiger en ooievaar. Dat deze dieren buiten de 'beschermende'

aanwijzing vallen is duidelijk: zij zijn beschermd en hun beschermde status is niet voorzien van een achterdeurtje in de vorm van artikel 67. Maar wat zeggen de Drentse jagers? *'Achtentwintig procent predatie vinden wij teveel. Wij willen tien procent'*. Deze wel zeer brutale wens gaat in tegen alle natuurwetten. Predatie van weidevogels is natuurlijk. Een percentage van achtentwintig procent is niet bedreigend voor de Drentse populatie. Ja, lokaal kan er aardig wat worden weggevreten door vossen en andere dieren maar is geen reden tot ongerustheid. Tien procent predatie is op geen enkele manier haalbaar. Ook niet *zonder* vossen. Als doekje voor het bloeden geeft de provincie, achteraf, een bijdrage van €10.000,- voor het onderzoek naar predatie van weidevogels, uitgevoerd door Alterra en SOVON (zie ook *Argus 2002(2 en 3)*).

Verkeerd beeld

Dat de provincie Drenthe de vos nu weer bejaagbaar stelt is dus niet gebaseerd op cijfers. Ook de argumentatie dat er *teveel* vossen zouden zijn, wordt niet door cijfers onderbouwd. Hoeveel vossen er in Drenthe rondlopen is volstrekt onbekend. Volgens de jagers zouden het er achtduizend zijn. Dit aantal is echter uit de lucht gegrepen want de Drentse vossen worden niet geteld!

Een provinciale aanwijzing om vossen te schieten zonder ook maar te weten hoeveel vossen er zijn en wat het effect van afschot is, heeft niets te maken met een structurele manier om weidevogels te beschermen. De aankomende landelijke vrijstelling van de vos geeft aan dat de overheid het weidevogelprobleem bagateliseert en doelbewust ontkent dat de landbouw moet worden aangepakt om weidevogels voor de toekomst te redden. Het belang van de jagers speelt een grote rol in de perikelen rondom de vos. Plezierjacht mag niet in Nederland. Maar met het afschieten van vossen wordt de plezierjacht weer toegestaan en wordt doelbewust een verkeerd beeld geschetst van de schade die door vossen aan weidevogels zou worden aangebracht. Dit pakt weer uit in het voordeel van de jager, die erbij gebaat is dat de vossenpopulatie in Drenthe en in de rest van Nederland continu wordt verstoord. Blijkbaar is het belang van de jager groter dan het recht van de vos en is het leven van een paar grutto's belangrijker dan dat van honderden vossen.

Knieval

De voorzitter van het KNJV in Drenthe, Ron Wijkman uit Ruinerwold, schermt iedere keer weer met de niet bestaande WHO-norm (zie kader op pagina 18) om maar goodwill te kweken voor de vossenjacht. Eén vos per vijfhonderd hectare zou een acceptabel aantal zijn. Zelfs al zou deze norm bestaan dan nog is dat geen wetmatigheid. Vossen worden gereguleerd door het aanbod van voedsel en de beschikbaarheid van territoria; niet door een bedachte norm van een organisatie die zich bezighoudt met ziekten. Kortom, een flinterdunne bewijslast. Geen cijfers. Geen onderzoek. Slechts de wens van jagers om de vos weer bejaagbaar te maken is de reden om Reinaert naar het leven te staan. Het besluit van GS Drenthe is geen verantwoordelijkheid noch een structurele oplossing voor het weidevogelprobleem maar een knieval in de richting de jagers.

Structurele oplossing

Op welke manier er wel een structurele oplossing kan worden geboden voor de weidevogelproblematiek, is bekend. Een radicale ommekeer in het weidebeheer. Echter zonder veel geld en zonder de bereidheid van de boeren is zo'n ommekeer in het landbouwbeleid geen haalbare zaak. Wetenschappers, onderzoekers, ornithologen en een groot aantal vrienden van de weidevogels zijn het met elkaar eens: men zou weer moeten gaan boeren zoals dat gebeurde in 1930, met een hoge waterstand, een gevarieerde grasmat, onkruiden, geen maaimachines op het land vóór juli en dat alles gebaseerd op kleinschaligheid.

Daarnaast zou Nederland zich in Europees verband sterk moeten maken voor een verbod op de grutto- en Kievietjacht in onder meer Frankrijk, waar jaarlijks ruim veertigduizend van deze, voornamelijk Nederlandse broedvogels, worden afgeschoten. Echter gezien het feit dat Nederland maar niet in staat is een einde te maken aan het eierrapen in eigen land, zal kritiek op de weidevogeljacht in andere landen weinig indruk maken

Drenthe - vossenland

Drenthe heeft een landschap gecreëerd waarin vossen goed kunnen gedijen en weidevogels minder. Dat uit zich in dalende aantallen, uitgezonderd in de gebieden met een speciaal beheer (zoals stroomdal van de Hunze). De weidevogels

geven duidelijke signalen af dat ze onder druk staan. Dat de provincie Drenthe een oplossing zoekt in het afschot van vossen is een ontkenning van het daadwerkelijke probleem. Ook vóór de tijd van de beschermde vos gingen de weidevogels al in aantallen achteruit. Dat geldt trouwens ook voor gebieden waar helemaal geen vossen voorkomen, zoals op de Waddeneilanden. De vossenstand reguleren door middel van afschot zal het aantal vossen niet doen dalen. In het gunstigste geval zal het hooguit enig uitstel betekenen van het onvermijdelijke gevolg van het huidige landbouwbeleid dat deze karakteristieke vogels uit Drenthe verdwijnen.

Naschrift redactie (1)

De auteur is lid van de regionale werkgroep van De Faunabescherming in de provincie Drenthe. Momenteel werkt hij hard mee aan de nieuwe website van De Faunabescherming. Hij heeft ook een eigen website, www.reinaert.tk, waarop allerlei actuele informatie over de vos te vinden is. Reacties op dit artikel kunt u sturen naar Albert's e-mail adres reinaert@hetnet.nl of naar de redactie van Argus (zie colofon).

Naschrift redactie (2)

Op vrijdag 14 maart jl. behandelde de

voorzieningsrechter in Assen het door De Faunabescherming ingediende schorsingsverzoek tegen het besluit van de provincie Drenthe om vossen weer bejaagbaar te maken (de aanwijzing). De rechter stelde vast dat de provincie haar besluit onvoldoende had onderbouwd en dat een beroep op een eventuele wetswijziging wel erg voorbarig was. Ook vond de rechter dat de provincie de argumenten van De Faunabescherming niet had kunnen weerleggen. De stelling van De Faunabescherming dat de provincie Drenthe niet heeft kunnen aantonen dat er een rassenprobleem is, werd door de rechter gehonoreerd. De aanwijzing, zoals besproken in bovenstaand artikel, werd daarmee geschorst. We hopen dat dit een voorbeeld zal zijn voor andere provincies, die met dezelfde plannen lopen of deze al ten uitvoer hebben gebracht (zie pagina 5).

Regels

Het schieten van vossen is in Drenthe aan regels gebonden. Toch hebben de jagers aardig wat vrijheden. Zo mag er het hele jaar door gebruik worden gemaakt van het geweer en mag er gejaagd worden in gebieden die onder de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen, mits

men toestemming heeft van de terreineigenaar, veelal Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten.

In de aanwijzing wordt niet gesproken over een schoontijd. Er mag dus in de periode dat de dieren jongen hebben gewoon geschoten worden op vossen. Een geschoten moedervos zal zeker dode welpen achterlaten!

Uitvoering

De sneeuwval in januari heeft de vossen geen goed gedaan. Massaal hebben jagers hiervan gebruikt gemaakt om sporen te volgen naar bewoonde hollen. Alleen al rondom het Fochteloërveen waren vele jagers actief om de dieren te traceren in de sneeuw. Uitgraven van hollen mag volgens de aanwijzing niet, maar wie gaat dat controleren?

Voor Drenthe is er één controleur van de provincie actief en een drietal personen van de AID, waarvan twee alleen in hun vrije tijd. Controle op de jagers is minimaal. Dat jagers gewoon hun gang gaan is bekend. Op 30 december 2002 waren er jagers actief met het uitgraven van een hol in de omgeving van Rolde. De toegangswegen naar het gebied waren bezet door jagers in stationair draaiende auto's om de mannen op de burcht te waarschuwen voor potten-

kijkers. Dankbaar werd er gebruik gemaakt van de moderne 06-technieken.

Vrij spel

Op 13 februari jl. werd er in de omgeving van Schoonebeek een vers uitgegraven vossenhol gevonden. In Zwartemeer is op 17 december 2002 een dode vos gevonden met een schotwond (geen ontheffing in dit gebied in december) en er zijn aanwijzingen dat het rondom Ruinerwold ook niet volgens de regels gaat. Allemaal aanwijzingen dat jagers niet te controleren zijn en min of meer vrij spel hebben met de door de provincie Drenthe geleverde aanwijzing.

Dat jagers het gemaakte vossenprobleem serieus nemen bewees een massale drijfjacht met vijfendertig geweren en zeventig drijvers op 8 februari jl. bij Zeijen, ten noorden van Assen (zie foto's). Ondanks vier driften, waarbij heel veel andere dieren werden verstoord, werd er maar één vos geschoten. Later werd er in de krant verkondigd dat er vier vossen werden gedood op die dag, wat pertinent gelogen is. Dit geeft eens te meer aan dat jagers geen enkele gelegenheid onbenut laten om het aantal vossen te overdrijven

De WHO-norm

In discussies over de noodzaak van jacht op vossen duikt nog steeds de zogenaamde WHO-norm op. Aan deze 'norm' wordt de uitleg gegeven dat de vossenstand overal zodanig beperkt moet worden dat er niet méér dan één vos per vijfhonderd hectare overblijft. Als we echter nagaan waar deze norm vandaan komt, dan blijkt dat de bedoeling ervan sterk verschilt van bovenstaande uitleg. In de rapporten van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) uit de jaren zeventig wordt geconstateerd dat in gebieden waar bij een flinke jachtdruk jaarlijks twee vossen of minder per duizend hectare werden geschoten, hondsdoelheid verdween. In latere rapporten werd dit cijfer overigens gecorrigeerd tot drie vossen per duizend hectare. Wat de werkelijke dichtheid was in die gebieden, is niet te achterhalen, maar het ging steeds om grootschalige landbouwstreken met lage dichtheden aan vossen. Uit overwegingen van volksgezondheid, zou men overal naar zo'n lage vossenstand kunnen streven. Directeur Schneider van het WHO-centrum voor hondsdoelheid verklaarde echter in 1993 al dat de WHO het bovengenoemde afschotcijfer nooit heeft bedoeld als advies of als norm voor de vossenstand in een gebied. Wel is het zo dat het afschotcijfer, mits over vele jaren op betrouwbare wijze geregistreerd, behulpzaam kan zijn bij het bepalen van de gebieden waar verbreiding van hondsdoelheid, als het zou optreden, zal plaatsvinden en waar niet.

Sinds de methode om hondsdoelheid te bestrijden drastisch is veranderd, van bejaging naar orale immunisatie, speelt de 'WHO-norm' (die dus nooit een norm of advies was) geen enkele rol meer voor de volksgezondheid, laat staan voor het natuurbeheer, waarop de norm ook wel eens van toepassing wordt verklaard. Feitelijk zou men bejaging van volwassen vossen geheel achterwege moeten laten in gebieden waar men immuniseert, omdat men anders een deel van de dieren, die met veel moeite immuun zijn gemaakt, juist weer verwijdt.

Uit: Vossen. Jaap Mulder. ISBN 90-72834-02-X.
(De Faunabescherming en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 1993)

DE BUIT VAN VOS(S)

Staatsbosbeheer in de Schoorlse Duinen schiet vossen niet af. De vossenhaters hebben daar echter iets op gevonden: ze strooien aldicarb uit in de duinen. Door dit insectenbestrijdingsmiddel zullen de dieren een gruwelijke dood sterven. Het Noordhollands Dagblad meldde op 11 februari dat er in de duinen maar liefst zes vergiftigde vossen en een dode buizerd zijn gevonden. Met dank aan deze 'dieren-' vrienden! Omdat dit middel alleen aan licentiehouders wordt verstrekt, weet de AID in ieder geval waar men de daders moet zoeken.

De gemeente Amsterdam wil tweehonderdentwee damherten gaan schieten in de Waterleidingduinen. Hopelijk weten de politieke partijen daar een stokje voor te steken. Met de reeën gaat het ook prima: vijf jaar niet schieten en de boel was in evenwicht. Hopelijk houden ze in de Amsterdamse raad de boel ook in evenwicht.

In de Zwolse Krant van half januari las ik dat er in Rheezerveen een jachthut in vlammen was opgegaan. Jammer dat er ook bomen in de directe omgeving verloren zijn gegaan. Ik ga er van uit dat het hutje op palen gewoon spontaan in vlammen is opgegaan en ik heb er geen probleem mee als dat vaker zou gebeuren. Let wel, ik bedoel als dat *spontaan* gebeurt...

De Nederlandse Jager (ja, ja, die lees ik ook!) meldde dat de AID een aantal jagers had bekeurd omdat ze op duiven schoten. Het moet ergens in Overijssel zijn gebeurd maar het bericht geeft verder geen plaats aan. De jagers verklaarden dat ze niet wisten dat het verboden was dieren binnen een straal van twee-

honderd meter van een plaats waar ze worden gevoerd, te jagen.

De KNJV vreest duizend jagers te verliezen als de Raad van State de vogelbeschermingszones onder meer bij Arkenheem tussen Nijkerk en Putten en het IJmeer laat voortbestaan. De jagers kunnen dan niet meer hun door dierenliefde ingegeven hobby uitoefenen. Als ze dan meteen ook hun geweer inleveren, zijn we mooi van een probleem af. Vorig jaar nog wees het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij alle bezwaren tegen de aanwijzing van de zogeheten speciale beschermingszones (SBZ) volgens de Europese Vogelrichtlijn van de hand. Hopelijk heeft de Raad van State voldoende ruggegraat om het ministerie hierin te steunen.

Tip: volg de site van de AID (www.aid.nl). Daar staat regelmatig informatie op over onder andere stroperij en jacht-overtredingen, wat in feite twee verschillende namen voor hetzelfde vergrijp zijn. Ik hoor overigens niets meer van de KNJV, die alle jagers die in de fout gaan wel eens zou aanpakken. Of zouden ze het nu toch maar liever onder de jagerspet houden?

Op de hierboven genoemde site van de AID was onlangs te lezen dat de politie Fryslân en het Korps landelijke politiediensten twee mannen op heterdaad betraptten bij het stropen van vis op het Heegermeer. Het gaat om twee mannen van 48 en 37 jaar oud. Het tweetal werd aangehouden toen de gestroopte vis in Heeg aan land werd gebracht op het terrein van een visgroothandel. De mannen hadden twintig kilo snoekbaars illegaal gevangen. Het team van politie en AID is

die zaterdag in barre weersomstandigheden nog geruime tijd bezig geweest met het bergen van de netten. In de netten bleken veel watervogels, zoals meerkoeten en eenden, verstikt te zijn geraakt en verdronken. Ik vraag me af of de groothandel, waar de stropers werden betrapt, ook extra aandacht van de AID en de politie heeft gekregen.

In Zeeland hebben de jagers het voor elkaar. De ZLTO heeft opgeroepen om in januari enkele weken op verwilderde duiven te schieten. ZLTO deed haar oproep mede namens de KNJV Zeeland, Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer, Bond van Postduivenhouders Zeeland en de provincie Zeeland. Ze vragen de duiven-'vrienden' om hun duiven binnen te houden om te voorkomen dat jagers ook gehouden postduiven uit de lucht knallen. Volgens de ZLTO is het vooral een gebaar naar de postduivenliefhebbers... Je vraagt je dan wel af: 'Wat is een postduivenliefhebber?' Misschien iemand

die zijn duiven niet binnen kan krijgen en ze dan uit ergernis maar laat afknallen? Niettemin is het wel een buitenkansje voor de Zeeuwse jagers: *Lekker op (post-)duiven schieten*. Hopelijk kunnen de heren daar wel een postduif van een houtduif of een hollen-duif onderscheiden.

Heeft u reacties of anderszins zaken te melden die voor deze rubriek interessant zijn, dan zie ik die graag per e-mail op s.voss1@chello.nl of via de reguliere post naar: Harry Voss, Olieslagershorst 103, 7328 NM Apeldoorn.

Wie kan ons helpen met het volgende probleem? In de bossen rond Assel/Kootwijk vond ik een omgebouwde kluis (zie foto). Aangezien er ook een hoogzit, een ontwijding tafel en vleeshaken te zien zijn, zal het zeker met de jacht te maken hebben. Maar hoe? Wie kan dit raadsel voor mij oplossen? Ik zie uw reacties graag tegemoet.

Nieuwe faunabeheereenheden **Ongewenste** van jachtorganisaties

Faunabeheereenheden (FBE's) zijn volgens de Flora- en faunawet samenwerkingsverbanden van jachthouders. Gedeputeerde Staten kunnen een FBE goedkeuren ten behoeve van het beheer (bejagen) van diersoorten en ter bestrijding van schade aangericht door dieren. Deze FBE's dienen tenminste vijfduizend hectare aaneengesloten grondgebied te bestrijken. In bepaalde beheerssituaties, zoals het beheer van hoefdieren in voedselarme gebieden, zou een groter gebied nodig kunnen zijn, aldus de toelichting op de Flora- en faunawet.

Groot, groter en ondoorzichtig

FBE's moeten faunabeheerplannen ter goedkeuring voorleggen aan Gedeputeerde Staten alvorens ontheffingen te kunnen aanvragen. Deze plannen worden geacht onder andere kwantitatieve gegevens te bevatten over de diersoorten waarop een duurzaam 'beheer' nodig is. Deze faunabeheerplannen zijn openbaar. Voor geïnteresseerde burgers zou dat, samen met de door de provincie verleende ontheffingen, een verhelderend beeld opleveren in de welhaast duistere wereld van de plezierjagers in relatief kleine gebieden. Ook de jagers beseften dat en weldra klonk de roep om vooral zo groot mogelijke FBE's in het leven te roepen, vrijwel meteen gesteund door de provincies. De provincies hadden daar weliswaar een andere reden voor, namelijk zo weinig mogelijk werk. En zo kon het gebeuren dat in elk van de provincies Flevoland, Overijssel, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant slechts één FBE is opgericht. Gelderland en Limburg hebben er elk drie. Groningen, Friesland en Drenthe maken het helemaal bont door gezamenlijk slecht één FBE op te richten.

Ter vergelijking: elk van de FBE's in Limburg is gemiddeld 72.300 ha groot. De FBE Noord-Brabant heeft een oppervlakte van 494.600 ha en de FBE Groningen/Friesland/Drenthe meet in totaal maar liefst 835.300 ha. Deze constructies staan ver af van de oorspronkelijke gedachte van de instelling van Faunabeheereenheden, zoals beschreven in de memorie van toelichting op het Flora- en faunawetsvoorstel in 1992: *in het algemeen wint de overtuiging veld dat de bescherming van wildsoorten gebaat is bij grotere, natuurlijk begrensde beheereenheden, waarbij een wild-beheerplan wordt opgesteld en goed samengewerkt wordt met grondgebruikers en andere belanghebbenden*. Door de oppervlakten van de FBE's op te rekken naar provinciegrootte of zelfs meer, wordt de intentie van de wetgever, maatwerk te leveren en transparantie te bevorderen in het faunabeheer, met instemming van de provincies gebruuskeerd. Wij vrezen dat de wettelijk verplichte faunabeheerplannen daardoor vaag en algemeen zullen blijven.

Samenstelling FBE's

Buiten beeld is er behoorlijk gestoeid over wie er deel mochten uitmaken van deze bij wet ingestelde FBE's. De Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV) nam onmiddellijk het voortouw, de natuurbeherende organisaties waren gereserveerder. Een bijna onoverkomelijk twistpunt tussen Provincies

en FBE's-in-oprichting was, het kan bijna niet anders, de zak met geld die jagers structureel eisten om de plannen te maken om onze fauna te bejagen. Noord-Holland doneert €133.000,- per jaar tot 2005. Limburg heeft €165.000,- voor 2003 aangeboden; Utrecht €1,54 per hectare beheersgebied, Noord-Brabant fourneert €140.000,-, dat volgens de KNJV *net toereikend* is voor een jaar. Hoeveel gemeenschapsgeld er per jaar in heel Nederland mee is gemoeid, is onbekend. Uiteindelijk is er na dreigementen dat er geen enkele FBE zou worden opgericht, als er geen miljoenen op tafel komen op 6 december 2002 namens alle provincies een convenant gesloten, waarbij de volgende organisaties zijn aangesloten:

- Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging;
- Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisaties (LTO);
- De Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondgebruik (boerenjagersvereniging);
- De Federatie Particulier Grondbezit (grootgrondbezitters).
- De Provinciale Landschappen;
- Natuurmonumenten;
- Staatsbosbeheer.

Doorgeeflok

De provinciale ontheffingen en aanwijzingen om dieren te mogen schieten worden aan een FBE verstrekt, die ze vervolgens zelf doorsluizen naar de oorspronkelijke maar nog steeds opererende tientallen Wildbeheereenheden (WBE's). Elke WBE-jachtorganisatie verstrekt aan de bij haar aangesloten jachtcombinaties uiteindelijk de fel begeerde ontheffingen om als vanouds alle mogelijke jacht uit te oefenen zoals die vroeger onder de Jachtwet ook plaatsvond. Het gaat daarbij onder andere om:

- de jacht op vossen gedurende het gehele jaar, ook in het voortplantingsseizoen en 's-nachts met kunstlicht, alsmede om het uitgraven van burchten;
- het plaatsen van kraaienvangkooien;
- het schieten van knobbelzwanen, grauwe ganzen en roeken;
- het schieten van fazanten, eenden, hazen houtduiven en konijnen ook in de schoontijd (voortplantingstijd).

Dit alles vaak onder het mom van schadebestrijding, waarbij de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) zich tegenwoordig nadrukkelijk manifesteert. De provincies schuiven op die manier de verantwoordelijkheid voor de 'bescherming' van in het wild levende dieren volledig af op deze door jagers gedomineerde FBE's.

Natuurbescherming verschaft jacht alibi

Dat het gehele Nederlandse jachtbolwerk in deze FBE's is vertegenwoordigd zal niemand zijn ontgaan. Maar wat zal de rol van bijvoorbeeld Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer zijn? Worden zij gedwongen hun jachtstandpunten te verruimen nu zij deel uitmaken van en mede verantwoordelijk

vermaatschappelijking

worden voor door jagers opgestelde afschotplannen? Weet Natuurmonumenten de jagers van zich af te slaan als er bedisseld wordt dat er binnen een WBE knobbelzwanen zullen worden afgeschoten? Of roeken? Of misschien wel holenduiven of aalscholvers? En hoe zullen zij beslissen over het afschieten van elfduizend reeën per jaar? Hoe zullen de natuurbeherende organisaties optreden als minister Veerman een door de KNJV ingestoken en aangenomen motie van CDA, VVD en LPF ten uitvoer brengt? Artikel 46 lid 3 van de Flora- en faunawet wordt dan geschrapt, waardoor het mogelijk wordt te jagen in vogelrichtlijngebieden, natuurbeschermingswet gebieden en wetlands.

Een voorproefje van de te verwachten strubbelingen valt Zeeland nu al ten deel. Bij de installatie van het bestuur van de FBE Zeeland bedong W.J. van Tatenhove, voormalig voorzitter van de Raad van Commissarissen van de KNJV, dat de drie natuurbeherende organisaties slechts één zetel mochten innemen in het bestuur van de FBE. Staatsbosbeheer werd de gelukkige. De Particulier Grondbezit zetel wordt ingenomen door Baron K. Collot d'Escurie, jachtvriend van Prins Willem Alexander, en beheerder van de Zeeuwse Kroondomeinen. Natuurmonumenten en het Zeeuws Landschap mogen slechts als adviseur optreden. Onbekend is in hoeverre het de natuurbeherende organisaties eigenlijk wel goed uitkomt om

niet mede verantwoordelijk te hoeven zijn voor het gehele

jachtbeleid. Vast staat dat de beoogde vermaatschappelijking van jachtorganisaties, of dat nu met of zonder Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer of de Landschappen is, onacceptabel is. Wij vragen ons af of de provincies zich hebben gerealiseerd dat het aanvaardbaar maken van de jacht voor het grote publiek volstrekt onbegrijpelijk is, dat het afschuiven van werk door het inhuren van FBE's de gemeenschap blijvend miljoenen euro's per jaar gaat kosten en dat de provincies zich tegelijkertijd door de jagers compleet buiten spel hebben laten zetten?

Rita Stockmann

Motie 25

Verzoek om edelhert, damhert, ree en wild zwijn als wild aan te merken (ingediend door LPF en LN).

Vermoedelijk gaan beide partijen, die nieuw zijn in de kamer en kennelijk geen idee hebben van de status voordat de Flora- en faunawet werd ingevoerd, ervan uit dat met plaatsing van deze soorten op de 'wildlijst' de jacht erop ook geopend zal worden. Onder het regime van de Jachtwet waren deze soorten aangemerkt als 'wild', maar voor het doden van deze soorten moest altijd een aparte vergunning worden aangevraagd. In de praktijk is er met de huidige wet niets veranderd, want ook nu kunnen deze diersoorten worden gedood mits de jager beschikt over een ontheffing.

Motie 26

Verzoek om grauwe gans, kolgans en smient als wild aan te merken (ingediend door LPF, CDA, VVD en LN).

Ook met deze motie wordt de tijd ver teruggedraaid. Onder het regime van de Jachtwet heeft de minister op basis van regeringsbeleid vastgelegd in de nota 'Ruimte voor ganzen' besloten om de jacht op deze toen nog 'wildsoorten' niet te openen, dit vanwege het feit dat Nederland een internationale verantwoordelijkheid heeft als gastland voor deze (door)trekkende vogelsoorten. Bovendien is twee jaar geleden tijdens een proefjaar gebleken dat door de jacht op deze vogels de schade niet wordt beperkt. Sterker nog, uit onderzoek is gebleken dat de schade door ganzen alleen maar groter wordt wanneer deze vogels niet met rust worden gelaten. Door de verstoring als gevolg van de jacht verbruiken deze vogels extra veel energie hetgeen ze vervolgens weer moeten compenseren door extra te foerageren op landbouwgronden!

Conclusie is dat de voorgestelde moties helemaal zijn gebaseerd op de wensen van de jagers en hieruit blijkt ook duidelijk bij welke politieke partijen de lobby van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging een gewillig oor heeft gevonden. Wanneer de hiervoor beschreven moties zouden worden uitgevoerd betekent dat het einde van de uitgangspunten en intenties van de Flora- en faunawet. In deze wet staat de bescherming van de in het wild levende dieren centraal. Uitvoering van deze moties daarentegen stelt de belangen van de jagers centraal en neemt de plezierjacht als uitgangspunt.

Zoals wij in de inleiding al hebben aangegeven gaan wij ervan uit dat de demissionaire minister geen wetswijziging in gang zal zetten laat staan dat een dergelijke wetswijziging voor de verkiezingen van 22 januari zal zijn doorgevoerd. Maar wel is duidelijk dat bij een aantal partijen de wens leeft en zal blijven leven om de jacht te verruimen en de belangen van dieren en natuur daaraan ondergeschikt te maken op basis van een scala aan oneigenlijke argumenten. Wanneer u van mening bent dat de natuur verkwanseld moet worden en dat de jacht de vrije hand moet krijgen in Nederland dan moet u vooral gaan stemmen op CDA of VVD. Wanneer u echter van mening bent dat bescherming van dieren in de Flora- en faunawet centraal dient te staan en u meent dat deze wet, waaraan meer dan twintig jaar is gewerkt, eerst de kans moet hebben om zichzelf te bewijzen dan zal duidelijk zijn waar u vooral niet op moet gaan stemmen.

Pauline de Jong

Stemmingen moties Tweede Kamer over Flora- en faunawet

Motienummer	V = Voor motie gestemd		A = Aangenomen motie													
	T = Tegen motie gestemd		W = weg = ver(W)orpen motie		SP	Grnl	D66	PvdA	CU	VVD	SGP	CDA	LN	DJ	LPF	
17 -	Vos, zwarte kraai en kauw weer vogelvrij bejaagbaar.				A-	T+	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-
18 -	Weer jacht in wetlands, vogelrichtlijngebieden en natuurmonumenten.				A-	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-	V-
19 -	'Regering moet er op toezien dat provincies 1 Jan 2003 FBE's en FBE plannen hebben'.				W-	V+	V+	V+	V+	T-	T-	T-	T-	T-	T-	T-
20 +	Voorlopig alleen ontheffingen als substantiele schade visueel is vastgesteld.				W-	V+	T-	V+	V+	T-	T-	T-	T-	T-	T-	T-
21 -	Exploitatiebeheer weer reden voor afschotverlening van edel- en damhert, ree, wild zwijn.				A-	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-	V-
22 +	Minister moet richtlijn maken voor ontheffingverlening bij nood- en spoedgevallen.				A+	V+	V+	V+	V+	T-	V+	V+	V+	T-	T-	T-
23 -	Ongeacht omzet, € 115,- per schadegeval de ondergrens voor afschot.				A-	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-	V-
24 -	Weer houtkap in het broedseizoen met gevolg verstoring en doden van fauna.				A-	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-	V-
25 -	Edel- en damhert, ree en wild zwijn weer status als wild voor trofeeën en consumptie.				A-	T+	T+	T+	T+	T+	V-	T+	V-	V-	V-	V-
26 -	De trekvogels grauwe gans, kolgans en smient weer als wild bejagen.				A-	T+	T+	T+	T+	T+	V-	V-	V-	V-	V-	V-
					SP	Grnl	D66	PvdA	CU	VVD	SGP	CDA	LN	DJ	LPF	
Totaal positief gestemd					+	10	9	10	9	4	1	2	1	0	0	0
Totaal negatief gestemd					-	0	1	0	1	6	9	8	9	10	10	10
Aantal ingediende en/of mede ondertekende moties						2	1	1	3	0	2	2	6	6	2	7

Vette letters lijn de motie indiener en cursieve letters zijn medeondertekenaars van de moties

Trieste vondst in Renkumseheide bos.
Jagers willen vossen weer als vanouds bejagen.
Om ze zoals in dit geval, uit protest tegen
de Flora- en faunawet, te dumpen om te worden
gevonden door faunabeschermers
(foto's: Rob Busser).

Het Geldersch Landschap is heuvelachtig, zeker bij de Posbank. Je hebt er fraaie uitzichten. Dit is echter niet wat ik bedoel te zeggen met hoogzitten. Bij de jacht op wild wordt op de Veluwe vaak gebruik gemaakt van een *hoogzit*. Dit kan een eenvoudige stoel zijn die op een ladder is gemonteerd en zo tegen een boom kan worden geplaatst maar het kan ook een complete keet op palen zijn. Hoogzitten van het laddertype zijn verplaatsbaar en dus overal te gebruiken als er maar bomen zijn. In het andere type, de wat luxere uitvoering, zit je droog en kun je op een stoel zitten.

Vroeger kwam ik in het Kroondomein veel van deze hoogzitten tegen. Al jaren geleden zijn ze verwijderd. Als ze niet op slot zaten, nam ik wel eens een kijkje in zo'n hut op palen. Sommige stonden wel drie tot vier meter boven de grond; waren van binnen bekleed en je zat er als op een troon, hoog en droog en uit de wind.

Wat me de laatste jaren is opgevallen, is de 'hoogzittichtheid' in de gebieden van

het Geldersch Landschap. In de gebieden van deze landschapsbeheerder, waar ik regelmatig kom, kun je er niet om heen: de Loenermark, de Zandhegge, het Orderbos bij Apeldoorn en het landgoed Staverden bij Elspeet. Overal vind je deze hutten op palen. Onlangs werd er een nieuwe hoogzit geplaatst in de Zandhegge. De jagers krijgen kennelijk alle ruimte van het Geldersch Landschap om dit soort objecten in de natuur te plaatsen. Afgezien van het afkeurenswaardige doel van deze hutten is natuurlijk duidelijk dat deze objecten niet thuishoren in het landschap van de Veluwe. De jager van de Zandhegge die verantwoordelijk was voor de plaatsing van de hoogzit, motiveerde dit als zou het *veiliger* zijn: de kogel wordt vanuit de hoogte in de grond geschoten (eventueel dwars door een ree heen) en kan zo nooit een verdwaalde wandelaar raken. Overigens mag je als wandelaar het gebied helemaal niet betreden...

Het is trouwens geen beleid bij het Geldersch Landschap om vanuit een hoogzit te schieten. In het Orderbos,

waar menig Apeldoornse hond uit laat, is een schiethut ingegraven, waardoor er net boven het maaiveld wordt geschoten. Er lopen in de zomer veel wilde zwijnen in het gebied en op de akker, waar deze schiethut is geplaatst. Om het allemaal nog wat aantrekkelijker te maken voor de zwijnen wordt er ook gevoerd en is er op het schietterrein een zoel aangelegd, waar de dieren in bad kunnen.

De hoogzit in de Zandhegge was zonder vergunning geplaatst en dus illegaal. Ik vind dat deze vaste hutten verboden moeten worden omdat ze simpelweg niet thuis horen in het natuurlijke landschap. Niemand vindt

hoogspanningsmasten en telefoonpalen in de natuur thuis horen. Het is horizonvervuiling. Toen vorig jaar de hoogspanningsmasten op het Kootwijkerzand werden verwijderd kreeg dit veel waardering. De masten waren altijd al een storend element in het landschap. Zo is dit nu ook met die houten dozen op palen. Op de foto's worden diverse hoogzitten afgebeeld die ik in de loop van de tijd in de gebieden van het Geldersch Landschap heb gefotografeerd. Ik moet toegeven dat je er een goed uitzicht hebt als je even nodig moet! Maar wat mij betreft hoeft dat geen drie meter boven de grond....

Geurt Besselink
www.natuurfotogeurt.nl

